

duševní, nýbrž proto, že žalovaný úřad tehdy podrobil ji pensijní povinnosti, vycházejí z nesprávného právního názoru, že práce každého kvalifikovaného dělníka zakládá pojistnou povinnost. Irelevantním je, jestli Zemská úřadovna všeobecného pensijního ústavu v Praze v přípisu z 6. května 1925 oznámila Svazu průmyslníků, že přehlížeči skla pensijní povinnosti nepodléhají, ježto míněním v přípisu tom vysloveným nemůže býti žalovaný úřad vázán. Stejně irelevantním je, byli-li dotyčný placen dle kolektivní smlouvy s dělníky uzavřené, ježto pro pojistnou povinnost v daném případě je rozhodným jen, konal-li práce převážně duševní čili nic. Jelikož o způsobu zaměstnání K. nebylo mezi stranami sporu, jsou bezdůvodny výtky činěné řízení. Neboť, byly-li výpovědi prohlížečovy zástupcem stěžovatelky uznány za správné, stačilo, odvolal-li se žalovaný úřad na výsledky šetření. Nebylo-li mezi výpověďmi těmi sporu a neuvedla-li stěžovatelka ani v odvolání nějaká odchylná tvrzení skutková, neměl úřad příčiny a podkladu, aby uváděl, která její tvrzení pokládá za správná případně relevantní a která nikoli, a nebylo pak ani potřebí šetření v nějakém směru doplňovati. K výtce, že v intimátu rozhodnutí zemské správy politické, na němž se zakládá rozhodnutí ministerstva, neshoduje se text německý s textem českým, zabýval se Nejv. správní soud otázkou, jde-li o vadu podstatnou, t. j. takovou, která by bránila straně v řádné obraně neb Nejv. správnímu soudu, přezkoumati naříkané rozhodnutí, shledal však, že v daném případě o takovou vadu nejde, neboť neshoda obou textů se nijak nedotýká obrany stěžovatelovy.

(Nález Nejv. správního soudu ze dne 20. ledna 1927, č. 794/27.)

Vynětí zaměstnance staršího 55 let.

Nejv. spr. soud dospěl již několikráte k právnímu názoru, že zákon ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., vylučuje v §u 2. pod č. 1. z pojistné povinnosti pensijní nejen zaměstnance, kteří nově do zaměstnání pojistnou povinnost zakládajícího vstupují, nýbrž i ty, jejichž zaměstnání teprve pozdější normou zákonnou bylo prohlášeno za zaměstnání, pensijní povinnost zakládající, a že, stalo-li se tak v době, kdy zaměstnanec ten dovršil již 55. rok svého věku, jest z povinnosti té vyňat dle 1. odst. č. 1 §u 2. cit. pensijního zákona a jeho zaměstnavatel je povinen platiti za něho příspěvek dle 2. odst. cit. §u.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 10. února 1927, č. 284/27.)

Řízení a lhůty.

Ustanovení § 1. zákona ze dne 12. května 1896, č. 101 ř. z., o nevčítání dnů poštovní dopravy do lhůt pro podání opravných prostředků stanovených, platí i tehdy, když úřad, který není místem podacím, zasílá opravný prostředek u něho podaný poštou příslušnému místu podacímu.

Žalovaný úřad vycházejí z mylného právního názoru, že je rozhodným den, kdy odvolání k příslušnému úřadu došlo, nevyšetřil den, kdy bylo odevzdáno poštovní dopravě. Tento nedostatek skutkového zjištění byl zaviněn mylným výkladem § 1. odst. 3. cit. zákona č. 101/1896, takže bylo naříkané rozhodnutí zrušeno podle § 7. zák. o správním soudě. (Nálezy Nejv. spr. soudu ze dne 10. února 1927, č. 2415/27 a 3. března 1927, č. 3978/27.)

Poněvadž obsah spisů nestačí k odklizení resp. k objasnění rozporů mezi předpoklady, na nichž rozhodnutí I. stolice bylo založeno, a údaje odvolání, bylo věcí žalovaného úřadu, aby před rozhodnutím rozporů ty odklidil nepochybným zjištěním, že údaje odvolání jsou nesprávné, při čemž měl stěžovateli poskytnouti příležitost, aby pravdivost jejich

prokázal. Zůstalo tedy řízení v podstatném směru vadným a bylo naříkané rozhodnutí zrušeno podle § 6. zákona o správním soudu.

Výrok zemské úřadovny, jímž vyslovuje, že ten který zaměstnanec, pensijní povinnosti podléhá, je úředním rozhodnutím, které upravuje určitý právní poměr. Právo, podat do rozhodnutí toho námitky, je právní normou vázáno na určitou lhůtu. Po uplynutí lhůty té stává se výrok o pojistné povinnosti nenaříkatelný. Z toho se podává, že výměr zemské úřadovny vyslovující, že zaměstnanec podléhá pensijnímu pojištění, má všechny účinky úředního rozhodnutí a je schopen právní moci. V právní moc může vejít i rozhodnutí materiálně nezákonné, opomenula-li strana včas u příslušného úřadu nezákonnost jeho vytknouti. Je lhostejno, zda zaměstnanec neb zaměstnavatel podal předepsanou přihlášku, či zda zemská úřadovna výměr pojistnou povinnost vyslovující vydala ex officio, poněvadž otázka pojistné povinnosti není závislá na vůli zaměstnance neb zaměstnavatele a na podání či nepodání přihlášky. V daném případě nabytí výměr ten právní moci a stěžovatel byl na tak dlouho pojištěním povinen, pokud ho příslušný k tomu úřad povinnosti té nezbavil. Na to, aby min. soc. péče jako dozorčí úřad, používá moci a práva mu § 78 pens. zákona propůjčené, tak učinil a změnil pravoplatné rozhodnutí, stěžovatel nároku nemá, ježto na výkon dozorčí moci straně vůbec nárok nepřísluší. Tím méně mohl se tedy stěžovatel domáhati toho, aby z pensijní povinnosti vyloučen byl od určité doby, tedy se zpětnou platností ode dne, kdy pensijní povinnost pravoplatným výrokem zemské úřadovny byla vyslovena. Nemůže proto stížnost tvrditi, že by vyloučením stěžovatele z pensijní povinnosti ex nunc a nikoli ex tunc bylo zasaženo do jeho práv.

Trvalo-li ale pojištění až do doby, kdy stěžovatel nyní naříkaným výnosem byl z pensijní povinnosti vyloučen, byly příspěvky právem vybírány. Návor stížnosti, že pensijní ústav je povinen vrátiti příspěvků tomu, kdo nemá nároku na pensii, nemá opory v zákoně. Dle §u 36. odst. 4. cit. nařízení je povinen vrátiti premie neprávem zaplacené; v daném případě byly však premie placeny, resp. přijímány plným právem, když výrok o pojistné povinnosti stěžovatelově nabytí právní moci a tento tedy pojištěn byl.

(Nález Nejv. spr. soudu ze dne 4. prosince 1926, č. 24994/26.)

Péče o válečné poškozence.

(Sděluje Dr. J. Tučný.)

K otázce, kdy nastala událost, zakládající nárok rodičů na důchod předků po nezvěstném synovi. Zákon o požitcích válečných poškozenců č. 142 ex 1920 stanoví v odst. 1. § 28, že nárok, jenž je dán již v době vyhlášení zákona, jest přihlásiti do jednoho roku od vyhlášení tohoto zákona, a v odst. 2., že vznikla-li událost nárok zakládající, po vyhlášení zákona, jest nárok přihlásiti do jednoho roku od vzniku události, v odst. 3. pak, že nárok zaniká, nebyl-li v těchto lhůtách přihlášen. Dle §u 1 téhož zákona mají nárok na požitky váleční poškozenci světové války. Zákon cituje tu § 1. zákona ze dne 8. dubna 1919 č. 199 Sb. z. a n., dle něhož jsou válečnými poškozenci mimo jiné i pozůstalí po zemřelých nebo nezvěstných osobách uvedených v §u 1, lit. a).

Zákon č. 199 ex 1919 nevyhledává dle toho k pojmu válečného poškozence, aby osoba, od níž jest nárok odvozován, byla prohlášena za mrtvou, nýbrž jen, aby buď zemřela nebo byla nezvěstna, zákon č. 142/20 tudíž v §u 1 přiznává nárok na požitky pozůstalým, když osoba, od níž nárok odvozují, spadá pod pojem osob uvedených pod lit. a) §1 zákona č. 199/19 a jest skutečně nezvěstna, třebaž nebyla ještě soudem prohlášena za mrtvou.